

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wstęp	15

ROZDZIAŁ I

Prawa pacjenta i Rzecznik Praw Pacjenta	19
1. Charakter praw pacjenta	19
2. Prawa pacjenta w aktach prawa międzynarodowego	39
3. Prawa pacjenta w ustawodawstwie polskim	52
4. Rzecznik Praw Pacjenta	61

ROZDZIAŁ II

Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych	71
1. Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych w prawie polskim	71
1.1. Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych	71
1.2. Limitowanie świadczeń zdrowotnych	80
1.3. Prawo pacjenta do korzystania z rzetelnej, opartej na kryteriach medycznych procedury ustalającej kolejność dostępu do świadczeń zdrowotnych	87
1.3.1. Stan nagły oraz stan nagłego zagrożenia zdrowotnego jako przesłanka natychmiastowego udzielenia świadczenia zdrowotnego	89
1.3.2. Prawo pacjenta do świadczenia zdrowotnego – przypadki pilne i stabilne	101
1.4. Standard świadczeń zdrowotnych	104
1.5. Prawo wyboru świadczeniodawcy	106
1.6. Katalog świadczeń gwarantowanych	107
1.7. Odpowiedzialność cywilna NFZ za szkody wynikające z naruszenia prawa pacjenta do świadczeń zdrowotnych	111
1.8. Wnioski	116

2. Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych w prawie europejskim	118
2.1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej a prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych	118
2.2. Zasady koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego	119
2.3. Ustawodawstwo właściwe dla świadczeń zdrowotnych	120
2.4. Dostęp do świadczeń zdrowotnych w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	122
2.5. Prawo polskiego pacjenta do uzyskania świadczeń zdrowotnych poza granicami RP	134
2.6. Wnioski	139

ROZDZIAŁ III

Prawo pacjenta do wyrażenia zgody lub sprzeciwu na interwencję lekarską	141
1. Zgoda pacjenta jako podstawa interwencji lekarskiej	141
1.1. Zgoda pacjenta w prawie międzynarodowym oraz porównawczym	141
1.2. Zgoda pacjenta w prawie polskim	147
2. Działanie lekarza bez zgody pacjenta	165
3. Przymus leczenia	181
4. Wnioski	188

ROZDZIAŁ IV

Prawo pacjenta do informacji o ryzyku i skutkach zabiegu medycznego	191
1. Prawo pacjenta do informacji o ryzyku i skutkach zabiegu medycznego w prawie międzynarodowym	191
2. Prawo pacjenta do informacji o ryzyku i skutkach zabiegu medycznego w prawie porównawczym	192
2.1. Prawo pacjenta do informacji o ryzyku i skutkach zabiegu medycznego w systemie anglosaskim	192
2.2. Prawo pacjenta do informacji o ryzyku i skutkach zabiegu medycznego w systemie kontynentalnym	203
3. Prawo pacjenta do informacji o ryzyku i skutkach zabiegu medycznego w prawie polskim	209
4. Wnioski	223

ROZDZIAŁ V

Prawo małoletniego pacjenta do podjęcia decyzji	225
1. Prawo małoletniego do podjęcia decyzji w prawie międzynarodowym	225
2. Prawo małoletniego do podjęcia decyzji w prawie porównawczym oraz polskim	228
2.1. Zgoda zastępcza	228
2.2. Małoletni uprawniony do samodzielnego podjęcia decyzji	238
2.3. Zgoda kumulatywna	243
2.4. Udzielenie świadczenia bez zgody	247
3. Wnioski	250

ROZDZIAŁ VI

Prawo do wyrażenia zgody lub sprzeciwu przez pacjenta niezdolnego do samodzielnego podjęcia decyzji	253
1. Prawo do wyrażenia zgody lub sprzeciwu przez pacjenta niezdolnego do samodzielnego podjęcia decyzji w prawie międzynarodowym	253
2. Prawo do wyrażenia zgody lub sprzeciwu przez pacjenta niezdolnego do samodzielnego podjęcia decyzji w prawie porównawczym oraz polskim	255
2.1. Pacjent niezdolny do podjęcia decyzji	255
2.2. Zgoda zastępcza lub łączna	258
2.2.1. Przedstawiciel ustawowy pacjenta	258
2.2.2. Członek rodziny pacjenta lub osoba bliska	264
2.2.3. Sąd opiekuńczy	266
2.3. Odtworzenie woli pacjenta w ramach systemu zgody zastępczej	269
3. Wnioski	274

ROZDZIAŁ VII

Prawo do poufności oraz ochrona danych medycznych	277
1. Wprowadzenie	277
2. Prawo do poufności	280
2.1. Prawo do poufności w prawie międzynarodowym	280
2.2. Prawo do poufności w prawie porównawczym oraz polskim	281
2.3. Odstępstwa od obowiązku zachowania poufności	283
2.3.1. Zgoda pacjenta	283
2.3.2. Przekazanie informacji innemu świadczeniodawcy	285

2.3.3. Informowanie członków rodziny pacjenta oraz osób bliskich	287
2.3.4. Ochrona osób trzecich	290
2.3.5. Działalność dydaktyczna i naukowa	294
2.3.6. Prawo do poufności a postępowanie karne lub cywilne	297
2.3.7. Prawo do poufności a swoboda wypowiedzi	297
3. Ochrona danych medycznych	302
4. Prawo dostępu do danych medycznych	310
5. Wnioski	314

ROZDZIAŁ VIII

Prawa pacjenta w stanach terminalnych	317
1. Eutanazja oraz medycznie wspomagane samobójstwo w prawie międzynarodowym oraz porównawczym	317
2. Zaniechanie uporczywej terapii	328
2.1. Zaniechanie uporczywej terapii w prawie międzynarodowym ...	328
2.2. Zaniechanie uporczywej terapii w prawie porównawczym oraz polskim	332
2.2.1. Zaniechanie uporczywej terapii w systemach anglosaskich	332
2.2.2. Zaniechanie uporczywej terapii w systemach kontynentalnych	335
2.3. Zaniechanie uporczywej terapii w orzecznictwie sądów powszechnych – granice sprzeciwu pacjenta	342
2.3.1. Ochrona życia ludzkiego	343
2.3.2. Samobójstwo poprzez zaniechanie leczenia	349
2.3.3. Prawa osób trzecich	351
2.3.4. Zasady etyczne obowiązujące lekarzy	352
3. Zaniechanie terapii jako konsekwencja sprzeciwu wyrażonego przez pacjenta	355
3.1. Wprowadzenie	355
3.2. Pacjent zdolny do samodzielnego podjęcia decyzji i wyrażenia sprzeciwu	356
3.3. Pacjent niezdolny do świadomego podjęcia decyzji, który był wcześniej kompetentny do wyrażenia zgody lub sprzeciwu	356
3.3.1. Testament życia, pełnomocnictwo oraz inne oświadczenia woli pro futuro	358
3.3.2. Test subiektywny	361
3.3.3. Test obiektywny	367
3.4. Pacjent małoletni	368
4. Wnioski	372

ROZDZIAŁ IX

Zadośćuczynienie za naruszenie praw pacjenta 375

1. Uwagi wstępne 375

2. Naruszenie dóbr osobistych pacjenta jako przesłanka przyznania zadośćuczynienia 376

3. Ogólne podstawy roszczenia o zadośćuczynienie za naruszenie praw pacjenta 378

4. Funkcja art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta 383

5. Relacja art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta do art. 445 i 448 kodeksu cywilnego 387

6. Ustalenie wysokości zadośćuczynienia 396

7. Wnioski 404

Podsumowanie 408

Bibliografia 415